

Loppuraportti: Elinvoimainen Espoo - poikkihallinnollinen kehitysohjelma 2021-2025

6.2.2025

© Espoon kaupunki 2025

Esipuhe

Hyvät espoolaiset ja yhteistyökumppanit,

On ilo ja kunnia esitellä teille poikkihallinnollisen Elinvoimainen Espoo -kehitysohjelman loppuraportti. Tämä ohjelma on ollut tärkeä askel kohti Espoon kaupungin elinvoiman vahvistamista ja sen aseman lujittamista Suomen elinvoiman veturina. Ohjelman tavoitteena on ollut parantaa Espoon houkuttelevuutta kansainvälisten osaajien ja yritysten keskuudessa, edistää työllisyyttä ja luoda uusia kasvumahdollisuuksia, sekä oppia ja rohkeasti kokeilla uutta, yhdessä.

Espoo on aina ollut edelläkävijä innovaatioiden, koulutuksen ja kestävän kehityksen saralla. Tämä kehitysohjelma on osoittanut, että yhteistyöllä ja rohkeilla päätöksillä voimme saavuttaa merkittäviä tuloksia ja uusia innovaatiota sekä kehittää palveluitamme vaikuttavimmiksi. Ohjelman aikana olemme onnistuneet luomaan uusia toimintamalleja ja palveluja, jotka tukevat niin asukkaiden kuin yritystenkin tarpeita. Erityisesti olemme panostaneet kansainvälisten osaajien ja heidän perheidensä kotoutumiseen sekä yritysten toimintaedellytysten parantamiseen

Espoon elinvoima on keskeinen tekijä koko Suomen menestyksessä. Kaupunkimme toimii aktiivisena ja tavoitteellisena mahdollistajana innovaatioyhteisössä, ja sen vaikutukset ulottuvat laajalle niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Espoo on Suomen nopeimmin kasvava kaupunki, ja sen rooli talouskasvun ja hyvinvoinnin edistäjänä on kiistaton. Yli puolet Suomen yliopistolähtöisistä kasvuyrityksistä syntyy vuosittain Espoossa, ja kaupungin innovaatioyhteisö on kokoaan vaikuttavampi

Tulevaisuuteen katsoen on tärkeää jatkaa Espoon elinvoiman vahvistamista. Tämä edellyttää jatkuvaa kehitystä, yhteistyötä ja kykyä sopeutua muuttuviin olosuhteisiin. Espoo-tarina, joka kertoo kaupungin arvoista, asenteista ja tavoitteista, antaa meille suunnan ja tahtotilan jatkaa tätä tärkeää työtä.

Kiitän kaikkia, jotka ovat osallistuneet Elinvoimainen Espoo -kehitysohjelman toteuttamiseen. Yhdessä olemme rakentaneet vahvemman ja elinvoimaisemman Espoon, joka toimii esimerkkinä muille kaupungeille ja yhteisöille. Jatketaan tätä työtä yhdessä, kohti entistä parempaa ja kestävämpää tulevaisuutta.

Ystävällisin terveisin,

Mervi Heinaro
Elinvoimajohtaja

Yhteenveto

Elinvoimainen Espoo -ohjelma tavoitteli positiivista vaikutusta Espoon elinvoimaan valtuustokauden 2021–2025. Pitkän aikavälin tavoitteena oli kohentaa kaupungin houkuttelevuutta kansainvälisten yritysten ja osaajien keskuudessa, parantaa työvoiman ja työn tarjonnan parempaa kohtaamista ja vahvistaa yritysmuotoisyyttä koko kaupungissa.

Näistä muodostettiin neljä hyötytavoitetta, joiden avulla kehitysohjelma osaltaan toteutti Espoo-tarinaa: 1. Paras paikka osaajille – asuvat, viihtyvät ja pysyvät perheineen Espoossa; 2. Paras paikka yrittää – Espoon houkuttelevuus osaamisvaltaisten yritysten kotina kasvaa, 3. Espoossa työ ja tekijät kohtaavat sekä 4. Kaupungin palvelut yrityksille paranevat.

Ohjelmaa toteutettiin projektien, selvitysten, kokeilujen ja yhteistyön avulla. Kehittämistoimilla tavoiteltiin muutosta - myös kaupunkiorganisaation omaan toimintaan. Lisäksi syvennyttiin elinvoimapolitiikan mahdollisuuksiin asiantuntija-alustusten ja vierailujen avulla. Aiheita olivat muun muassa kaikkialla Espoossa läsnä oleva kansainvälisyys, yrityspalveluiden tunnettuus ja koettu laatu, Espoo Talent Hub, innovaatioekosysteemi, työllisyyspalveluiden uudistus sekä nuorille suunnatut palvelut.

Ohjelmatyö toteutui menestyksekkäästi. Kaikkia hyötytavoitteita edistettiin useammalla toimenpiteellä tai projektilla kumppaniyhteistyön kautta. Mukana on selvityksiä, joilla saatiin suuntaa ja tietopohjaa kehittämiselle ja koko ohjelmakauden kestäviä projekteja ja hankkeita, joilla käynnistettiin uutta ja vaikuttavampaa tekemistä Espoon elinvoiman tueksi.

Yhdeksi kärkiprojekteista nousi kielituettu rekrytointi, jossa kehitettiin mallia, jolla tuetaan työnantajaa vieraskielisen espoolaisen rekrytoinnissa sekä viedään kielenoppiminen työpaikalle. Pilotista saatiin erinomainen toimintamalli hyödynnettäväksi jatkossa.

Ohjausryhmä kokoontui 37 kertaa tutustuen samalla kaupungin erilaisiin tiloihin ja tapahtumapaikkoihin. Kokouksia teemoitettiin hyötytavoitteiden, projektien, teemojen ja vierailukohteiden mukaan.

Sisällysluettelo

1	Ohjelman toteutus	5
1.1	Yleiskuvaus ohjelmasta ja sen etenemisestä.....	5
1.2	Ohjelman organisaatio	6
1.3	Toteutuneet kustannukset, rahoitus ja resurssit.....	8
2	Ohjelman tulokset hyötytavoitteittain	10
2.1	Hyötytavoite 1: Paras paikka osaajille – asuvat, viihtyvät ja pysyvät perheineen Espoossa	12
2.2	Hyötytavoite 2: Paras paikka yrittää - Espoon houkuttelevuus osaamisvaltaisten yritysten kotina kasvaa hyötytavoite tähän.....	13
2.3	Hyötytavoite 3: Espoossa työ ja tekijät kohtaavat	15
2.4	Hyötytavoite 4: Kaupungin palvelut yrityksille paranevat	16
2.5	Muut tulokset.....	17
3	Johtopäätökset ohjelman onnistumisesta ja keskeiset opit	18
4	Jatkonäkymiä ja kehitysideoita ohjelman kohdealueella.....	19
	Liitteet.....	21

6.2.2025

1 Ohjelman toteutus

1.1 Yleiskuvaus ohjelmasta ja sen etenemisestä

Poikkihallinnolliset kehitysohjelmat ovat keskeinen organisoida ja ohjata kehittämistyötä Espoo-tarinan tavoitteiden saavuttamiseksi.

Elinvoimainen Espoo -kehitysohjelma toteutettiin valtuustokaudella 2021–2025 ja sillä tavoiteltiin positiivista vaikutusta Espoon elinvoimaan. Pitkän aikavälin tavoitteena oli kohentaa kaupungin houkuttelevuutta kansainvälisten yritysten ja osajien keskuudessa, parantaa työvoiman ja työn tarjonnan parempaa kohtaamista ja vahvistaa yritysmuotoisuutta koko kaupungissa. Kehitysohjelma oli jatkumoa aiempien valtuustokausien elinvoimateemaisille kehitysohjelmille.

Hyötytavoitteet ja ohjelmasuunnitelma valmisteltiin syksyllä 2021 ja alkuvuonna 2022 perehtymällä lähtötilanteeseen sekä keskeisiin teemoihin ja haasteisiin. Hyötytavoitteiksi määriteltiin: 1. Paras paikka osajille - asuvat, viihtyvät ja pysyvät perheineen Espoossa; 2. Paras paikka yrittää - Espoon houkuttelevuus osaamisvaltaisten yritysten kotina kasvaa, 3. Espoossa työ ja tekijät kohtaavat sekä 4. Kaupungin palvelut yrityksille paranevat. Valtuusto hyväksyi Elinvoimainen Espoo -kehitysohjelman hyötytavoitteet 28.2.2022.

Ohjelmasuunnitelmaan tehtiin rajauksia, jotta huomio ja tekeminen ei hajaantuisi liian laajalle, ja toisaalta linjauksia, joilla mahdollistettiin joustavuus erilaisiin avauksiin. Projektit ja toimenpiteet sovitettiin vastaamaan muuttunutta taloudellista toimintaympäristöä ja maailmanpoliittista tilannetta, joista keskeisimpinä Venäjän hyökkäyssodan ja koronapandemian vaikutukset. Kaupunginhallitus hyväksyi ohjelmasuunnitelman 11.4.2022.

Kehitysohjelmaa toteutettiin käynnistämällä projekteja, selvityksiä ja kokeiluja kumppaniyhteistyössä. Kaikkia hyötytavoitteita edistettiin useammalla toimenpiteellä tai projektilla, joista osa kesti koko ohjelmakauden. Pitkäkestoisilla projekteilla tavoiteltiin parempaa vaikuttavuutta.

Kokonaisuutena arvioiden ohjelmatyö toteutui menestyksekkäästi. Kärkiprojektiksi nousi kielituettu rekrytointi, jossa kehitettiin malli tukea työnantajaa vieraskielisen espoolaisen rekrytoinnissa sekä viedä kielenoppiminen työpaikalle. Pilotista saatiin erinomainen toimintamalli hyödynnettäväksi jatkossa.

Ohjelmakauden alussa painottuivat paitsi projektien käynnistäminen, myös selvitykset ja tarvekartoitukset, joilla vahvistettiin yhteistä tietopohjaa ja kehittämissuuntaa. Esimerkkinä on CRM-selvitys, jolla selvitettiin Espoon kaupungin toimialojen ja Business Espoo -yrityspalveluverkoston tarpeita, mahdollisuuksia ja suunnitelmaa yhteiselle yritysasiakasjärjestelmälle.

6.2.2025

Ohjausryhmä perehtyi elinvoimapolitiikan mahdollisuuksiin myös asiantuntija-alustusten ja vierailujen avulla. Aiheita olivat muun muassa kaikkialla Espoossa läsnä oleva kansainvälisyys, yrityspalveluiden tunnettuus ja koettu laatu, Espoo Talent Hub, innovaatioekosysteemi, työllisyyspalveluiden uudistus sekä nuorille suunnatut palvelut. Puhujavieraista olivat esimerkiksi Espoon tutkimusjohtaja ja Teknologiateollisuuden ekonomisti. Vierailukohteina olivat Espoon kaupungin tilat ja tapahtumapaikat, Kerahallit, Design Factory, Espoon Ohjaamotalo, Omnian Nuorten työpajat, WeeGee-talo ja Open Creative House.

Ohjausryhmä kokoontui 37 kertaa. Kokouksia teemoitettiin hyötytavoitteiden, projektien, teemojen ja vierailukohteiden mukaan. Kokoukset järjestettiin vaihtelevissa paikoissa kaupungin omissa tiloissa sekä vierailukohteissa sidosryhmien luona.

Kehitysohjelman etenemisestä, tuloksista ja hyötytavoitteiden toteutumisesta raportoitiin kaupunginhallitukselle ja valtuustolle kaksi kertaa vuodessa. Syksyllä 2023 tehtiin puolivälitarkastelu, jossa arvioitiin hyötytavoitteiden toteutumisenäkymiä ja ohjelman toimintaympäristön kehitystä. Loppuraportti laadittiin vuoden 2024 lopussa.

1.2 Ohjelman organisaatio

Elinvoimainen Espoo -kehitysohjelman pääroolit olivat ohjausryhmä, omistaja, ohjelmapäällikkö sekä viestintävastaava. Tämän lisäksi ohjelman piirissä toimi joukko projektipäälliköitä ja toimenpiteiden vastuuhenkilöitä.

Ohjausryhmä

Ohjausryhmän tehtävänä oli luoda toiminnallaan edellytyksiä ohjelman onnistumiseksi. Se vastasi koko ohjelman etenemistä koskevien suunnitelmien valmistelusta ja ohjelman sisäisestä päätöksenteosta. Tehtäviä ja vastuita olivat:

- ohjelman valmistelu ja vuosittainen ohjelmatason suunnittelu
- projektien ja toimenpiteiden priorisointi
- ohjelman, projektien ja toimenpiteiden edistymisen seuranta ja ohjaus.

Ohjausryhmän luottamushenkilöiden tehtävänä oli viestiä ohjelman tavoitteista kaikille luottamushenkilöille seminaareissa ja tapaamisissa sekä edistää espoolaisten luottamushenkilöiden sitoutumista ohjelman tavoitteisiin.

Ohjausryhmän viranhaltijajäsenten tehtävänä oli viestiä ohjelman tavoitteista oman toimialansa johdolle ja työntekijöille sekä edistää johdon ja työntekijöiden sitoutumista ohjelman tavoitteisiin.

6.2.2025

Omistaja

Omistajan tehtävänä oli varmistaa, että ohjelman hyötytavoitteet toteutuvat. Ohjelman omistajalla oli kokonaisvastuu ohjelmasta ja sen hyötytavoitteista. Omistaja teki ohjelman etenemistä koskevat päätökset tai ehdotti niitä toimivaltaiselle taholle. Omistaja teki määrärahan käyttöä koskevat päätökset.

Ohjelmapäällikkö

Ohjelmapäällikön tehtävänä oli mahdollistaa tavoitteiden toteutuminen ja valmistella ohjausryhmän kokoukset ja toimintaa. Ohjelmapäällikkö osallistui ohjausryhmän kokouksiin esittelijänä. Ohjelmapäällikkö vastasi ohjelman operatiivisesta johtamisesta ja raportoi edistymisestä ohjelman omistajalle ja ohjausryhmälle. Ohjelmapäällikön tehtäviä olivat:

- ohjelmasuunnitelman laatiminen
- osapuolten toiminnan koordinointi, motivointi ja kannustaminen
- ohjelman toimenpiteistä ja projekteista vastaavien ja projektipäälliköiden ohjaus
- ohjelman projektien välisten yhteyksien ja riippuvuuksien koordinointi
- ohjelmatason riskien seurannan ja hallinnan dokumentointi
- ohjelman taloushallinto
- ohjelman etenemisen raportointi ja ennustaminen
- ohjelman viestintä ja dokumentointi yhdessä viestintäpäällikön kanssa
- ohjelman toteutustavoitteiden saavuttaminen.

Viestintävastaava

Ohjelman viestintävastaavan tehtävänä oli:

- ohjelman viestintä ja dokumentointi yhdessä ohjelmapäällikön kanssa
- kokousaineiston laittaminen ohjelman Teams-kanavalle ja ohjelman verkkosivun päivittäminen
- asianmukaisten dokumenttien tallennus kaupungin arkistoon
- ohjelman tavoitteiden saavuttaminen viestinnän keinoin
- ohjausryhmän kokousten sihteerinä toimiminen.

Kaupunginvaltuuston nimeämät ohjausryhmän luottamushenkilöjäsenet

- Kai Mykkänen, puheenjohtaja 12/2023 asti
- Kaisa Alaviiri puheenjohtaja 1/2024 alkaen
- Päivi Puntila, varapuheenjohtaja
- Kerttu-Liisa Kilpijoki
- Gyan Dookie
- Marko Tolonen 10/2023 asti

6.2.2025

- Sari Savela 1/2023 alkaen
- Nuorisovaltuuston edustaja Milla Suominen 12/2023 asti
- Nuorisovaltuuston edustaja Aatos Caesar 2/2024 alkaen.

Ohjausryhmän viranhaltijajäsenet

- Mervi Heinaro, omistaja
- Harri Rinta-Aho
- Olli Isotalo
- Harri Paananen
- Susanna Tommila
- Jutta Takala.

Ohjausryhmän asiantuntijajäsenet

- Teemu Haapalehto, maahanmuuttoasioiden johtaja
- Ulla Kangas, palvelualuepäällikkö, työllisyyspalvelut
- Katja Sjöholm, kehittämispäällikkö, palvelukehitys
- Jaana Tuomi, toimitusjohtaja, Enter Espoo oy
- Saija Äikäs, johtaja, Helsingin seudun kauppakamari
- Maarit Viik-Kajander, ohjelmapäällikkö
- Ira Ensio, viestintävastaava.

1.3 Toteutuneet kustannukset, rahoitus ja resurssit

Kehitysohjelman vuosibudjetti oli 200 000 euroa. Osa toimenpiteistä ja projekteista sai lisärahoitusta tulosityksiköiden budjeteista. Näissä projekteissa oli yhteys tulosityksikön omiin tulostavoitteisiin ja Espoo-tarinan toteuttamiseen.

Kahteen hankkeeseen (Startup-softlanding ja Game Hub) haettiin ja saatiin ulkoista EU-rahoitusta yhteensä 475 000 euroa. Osa hankkeiden omarahoitusosuuksista maksettiin kehitysohjelman budjetista, millä mahdollistettiin hankkeiden toteutuminen. Hankkeet toteutetaan elinkeinopalveluissa¹.

Projekteja ja toimenpiteitä budjetoitiin vuosittain 200 000 euron määrärahan verran. Määrärahojen toteutunut käyttö:

- **Vuosi 2022:** 205 225 euroa

¹Molemmassa hankkeissa kyseessä on Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupunkien innovaatiotoiminnan ekosysteemisopimusta toteuttava EAKR-rahoitus. Ne kuuluvat Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 - EU:n alue- ja rakennepoliittisen ohjelman kestävän kaupunkikehittämisen ja ovat Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupunkien innovaatiotoiminnan ekosysteemisopimuksen mukaisia EAKR-hankkeita. Pääkaupunkiseudun ekosysteemisopimus eli HEVi on Helsingin, Espoon ja Vantaan yhteinen innovaatiokokonaisuus.

6.2.2025

- **Vuosi 2023:** 146 300 euroa
- **Vuosi 2024:** 226 362 euroa
- **Yhteensä:** 577 888 euroa.

Budjetti käytettiin valtaosin projekteihin ja toimenpiteisiin joko asiantuntijapalveluiden ostoina tai avustuksina toteuttaville organisaatioille.

Asiantuntijapalveluiden ostot olivat konsulttien ja tutkimuslaitosten toteuttamia tutkimuksia ja selvityksiä, projektien toteutuksia ja teknisiä alustoja, markkinointi- ja viestintätoimenpiteitä sekä tapahtumia ja niiden fasilitointia. Verkostomaisissa hankkeissa kumppaneina olivat yritykset, oppilaitokset sekä kolmannen sektorin toimijat.

Avustuksia vastaan saatiin ohjelmalle suoraa työpanosta (esimerkiksi yhteisömanageroinnin resurssia) ja rahoitettiin kumppaneiden toteuttamia projekteja ja toimenpiteitä (esimerkiksi MIMIR-yhteistyö).

Jokaisena toimintavuonna osa suunnitelluista projekteista peruuntui tai siirtyi seuraavalle vuodelle. Tämä antoi toisaalta mahdollisuuksia nopeisiin hanke-ehdotuksiin ja ketteriin kokeiluihin.

Vuoden 2024 budjetinylitykseen vaikutti se, että vuodelle 2023 tarkoitettu 35 000 euron kirjaus oli virheellisesti mennyt vuoden 2024 kuluihin. Asiasta sovittiin taloushallinnon kanssa.

Määrärahat olivat viimeisenä ohjelmavuonna 2024 jo etukäteen lähes kokonaan sidotut aiempina ohjelmavuosina käynnistyneisiin hankkeisiin ja toimenpiteisiin. Tämä liittyi ohjausryhmän linjaan tehdä pidempiaikaisempia ja sitä kautta vaikuttavampia projekteja.

Projekteihin ja toimenpiteisiin käytetyt maksut on esitetty liitteessä 1. Tämän lisäksi ohjelmalle kirjautui alle 10 000 euron edestä hallintokuluja, kuten luottamushenkilöiden kokouspalkkioita, matkakorvauksia, työpajakuluja ja kokoustarjoiluja.

Ohjelmaa suunniteltaessa arvioitiin ohjelmatyöhön vuosittain käytettävä työmäärä Espoon kaupungin henkilöstöresurssien osalta seuraavanlaiseksi:

- ohjelmapäällikkö 0,3 htv
- viestintävastaava 0,3 htv
- omistaja ja ohjausryhmä 0,2 htv yhteensä
- asiantuntijatyö 0,2 htv yhteensä.

Arvio piti suurelta osin paikkansa. Ohjelmapäällikön aikaa olisi voitu käyttää enemmänkin, jos henkilöresurssit olisivat antaneet myöden. Viestintävastaavan

6.2.2025

resurssia käytettiin suunniteltua vähemmän johtuen samaan aikaan käynnissä olleesta TE-uudistuksen valmistelun resurssitarpeesta ja muista äkillisiin muutoksiin liittyvistä syistä.

Edellä mainitun lisäksi projekteihin ja toimenpiteisiin käytettiin runsaasti omaa työpanosta, niin kaupunkiorganisaatiossa kuin kumppani- ja yhteistyöorganisaatioissakin.

Ohjelman luonteeseen kuului tiivis yhteistyö julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Keskeiset kumppanit ja sidosryhmät on kuvattu alla.

Taulukko 1 Kehitysohjelman keskeiset kumppanit ja sidosryhmät

Kumppani/ sidosryhmä	Rooli kehitysohjelmassa	Osallistuminen ja huomiointi
Asukkaat	Kotimaiset ja kansainväliset osajat ja työnhakijat	Avoin ja aktiivinen viestintä
Yritykset	Kaikki yritykset ja tieto- ja osaamisintensiiviset yritykset.	Avoin ja aktiivinen viestintä Yhteiskehittäminen
Luottamushenkilöt	Saavat tietoa ja tuovat viestiä ohjelmatyön kautta	Kuullaan ja sitoutetaan eri kanavissa
Business Espoo -verkosto	yrityspalveluiden tarjoaja ja palveluiden kehittäjä	Keskeinen kumppani, mm. ohjausryhmien välinen yhteistyö
Aalto-yliopisto	Strateginen kumppani	Osaajien houkuttelija, innovaatioekosysteemin kehittäminen
VTT	Strateginen kumppani	Osaajien houkuttelija, innovaatioekosysteemin kehittäminen

2 Ohjelman tulokset hyötytavoitteittain

Kehitysohjelma panosti hyötytavoitteita heijastelevien projektien ja toimenpiteiden tunnistamiseen, käynnistämiseen ja valmisteluun. Tämä edellytti aktiivista vuoropuhelua ja yhteistyötä kumppanien ja palveluntuottajien kanssa.

Vuonna 2022 käynnistettiin yhdeksän toimenpidettä tai projektia. Suurin osa näistä jatkui vuodelle 2023 tai ohjelmakauden loppuun asti. Vuonna 2023 käynnistettiin neljä projektia tai toimenpidettä. Vuonna 2024 käynnistettiin kaksi toimenpidettä tai projektia. tavoitteena ei ollut mahdollisimman laaja projektisalkku, vaan pikemminkin vaikuttavia avauksia, joista syntyy pysyvää muutosta.

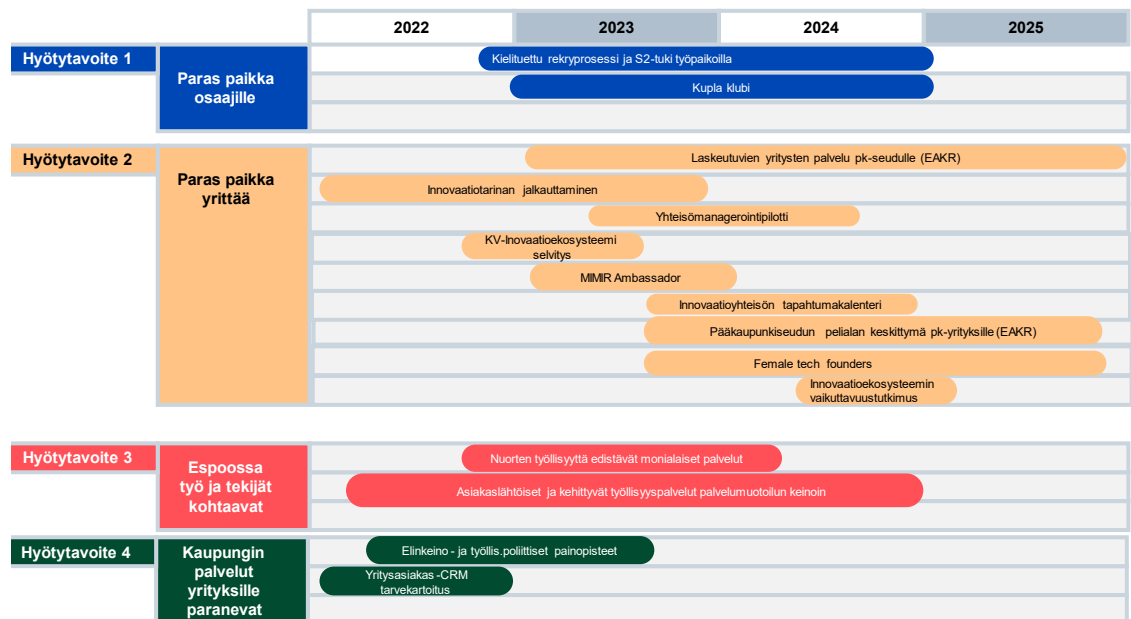
6.2.2025

Ohjausryhmän arvion mukaan projektit ja toimenpiteet ovat kunnianhimoisia ja kauaskantoisia ja tuottivat myös välitöntä konkreettista hedelmää.

Jokaisen hyötytavoitteen saavuttamista mitattiin ja arvioitiin ohjelman aikana ja sen päättyessä mittareilla (Liite 2). Numeerisia ja laadullisia mittareita saatiin tilastoista ja säännöllisesti toistettavista tutkimuksista. Osa mittareista oli indikaattorityyppisiä. Indikaattorimaiset tunnusluvut toimivat arvokkaana apuna projektien ja toimenpiteiden suuntaamisen taustatietoina kuvaten kohdealueen tai toimintaympäristön tilaa ja kehittymistä ohjelmakauden aikana laajemmin. Projektien ja toimenpiteiden vaikuttavuutta ei kuitenkaan voida kaikilta osin arvioida niiden kautta. Työllisyystilannetta ja yritystyöpaikkojen määrää kuvaavat tunnusluvut ovat hyvin suhdanneriippuvaisia ja esimerkiksi työttömien määrään vaikuttaa enemmän suhdanteet kuin työllistymistä edistävät palvelut. Projektien ja toimenpiteiden onnistumista tuleekin arvioida suhteessa projektien ja toimenpiteiden omiin tavoitteisiin.

Kaikista projekteista ja toimenpiteistä saatiin tuloksia. Ohjausryhmä pidettiin ajan tasalla projekteista ja projektitilanteista ohjausryhmän kokouksissa. Lisäksi ohjausryhmän jäseniä antoi osaamistaan myös yksittäisten projektien ohjaamiseen, mikä koettiin arvokkaaksi.

Taulukko 2 Elinvoimainen Espoo –ohjelman projektien aikataulu 2021-2025

6.2.2025

2.1 **Hyötytavoite 1: Paras paikka osaajille – asuvat, viihtyvät ja pysyvät perheineen Espoossa**

Tavoitteena oli, että osaajat - työssäkäyvät, työnhakijat, opiskelijat, puoliset ja perheet - kotiutuvat Espooseen. Kehitysohjelman tavoitteena oli pilotoida käytäntöjä, joilla myös vieraskielisten osaajien ja perheiden tarpeet huomioitaisiin kaupungin toiminnassa ja joilla työmarkkinoiden ulkopuolella olevat kansainväliset opiskelijat ja puoliset työllistyisivät ja löytäisivät paremmin työllisyyspalvelujen piiriin.

Hyötytavoitetta edistettiin tukemalla **Kupla-tapahtuma- ja kohtaamistilaa**. Tapiolassa tyhjillään olleeseen liiketilaan luotiin kohtaamispaikka, jossa kokeiltiin uusia toimintamalleja Espoon elin-, veto- ja pitovoimaisuuden sekä yhteisöllisyyden vahvistamiseksi ja järjestettiin kaikille avoimia kulttuuritapahtumia tavoitteena Tapiolan elävöittäminen. Kuplassa järjestettiin muun muassa Espoo Talent Hubin tapahtumia kansainvälisille osaajille ja heidän perheilleen. Sijainti houkutteli myös muita tämän kohderyhmän tapahtumia ja erilaiset kansainväliset yhteisöt hyödynsivät tilaa jonkin verran omissa tapahtumisissaan. Tilassa pidettiin myös kaupungin eri toimijoiden tilaisuuksia ja asukas- ja asiakastilaisuuksia. Pilotti toteutettiin yhdessä Tapahtumien yhteisöllinen Espoo -kehitysohjelman ja kulttuuripalvelujen kanssa.

Kansainvälisten kohderyhmien osallistuminen avoimiin kulttuuritapahtumiin jäi toivottua vähäisemmäksi, vaikka tapahtumien markkinointiviestintää tehtiin myös englanniksi. Myöskään Otaniemen opiskelijayhteisöä tavoitettu toivotulla tavalla. Helsinki Urban Artin operoima tila sai kuitenkin monipuolisella ohjelmistollaan rikastettua espoolaista kulttuurielämää ja siksi tapahtumatilan käytön loppuminen heidän operoimanaan tuntuu harmilliselta. Tilan jatkohyödyntämisestä kuitenkin käydään vielä keskusteluita niin kulttuuripalveluiden kuin kaupunkitapahtumienkin toimesta.

Kansainvälisen kohderyhmän työllistymistä puolestaan edisti keväällä 2023 käynnistynyt **kielituen rekrytoinnin pilotti**. Tavoitteena oli parantaa työnantajien valmiuksia rekrytoida kansainvälisiä espoolaisia tukemalla työnantajia työyhteisön kielitietoisuuden kasvattamisessa sekä kehittyvällä suomella työskentelevien henkilöiden rekrytointiin ja perehdyttämiseen liittyvissä asioissa.

Pilotissa tehtiin yhteistyötä OP Uusimaan kanssa, joka rekrytoi monikielisiä asiakasneuvoja. Mukana olivat myös Kielibuusti-ohjelma ja Omnia. Keinoina olivat S2-tuki (suomi toisena kielenä -tukipalvelu) ja työn muokkaus aidossa työympäristössä yhdessä työnantajien kanssa. Projektissa yhdistettiin sekä työnantajiin että työnhakijoihin suunnattuja toimenpiteitä ja tarjottiin tukea kielimuurin madaltamiseksi sekä rekrytoinnissa että työyhteisössä.

6.2.2025

Pilotti onnistui tavoitteissaan ja mallin avulla on mahdollista saada aikaan kauaskantoisia vaikutuksia kansainvälisessä kaupungissamme. Ohjausryhmä nosti kielituetun rekrytinnin yhdeksi kehitysohjelman kärkiprojekteihin.

Kielituetun rekrytointia tuettiin lisäksi **tekoälyprojektissa** Herizon ry:n toteuttamana. Tämä jatkuu edelleen, sillä aloitusta viivästytti tekoälyn tietoturvaselvitys ja käytön lupaprosessit. Osapuolet saivat tästä arvokasta tietoa prosessien sujuvoittamiseksi.

2.2 **Hyötytavoite 2: Paras paikka yrittää - Espoon houkuttelevuus osaamisvaltaisten yritysten kotina kasvaa hyötytavoite tähän**

Tavoitteena oli, että kasvuhakuiset yritykset ja startupit haluavat perustaa yrityksen tai laajentaa toimintaansa juuri Espooseen. Pyrkimyksenä oli työpaikkojen määrän kasvu erityisesti korkean osaamisen aloilla.

Ohjelmakauden aikana käynnistettiin eniten projekteja ja toimenpiteitä juuri tämän hyötytavoitteen edistämiseksi, yhteensä yhdeksän kappaletta. Projektit ja toimenpiteet ovat vaihdelleet lyhyistä konsulttiselvityksistä kahden vuoden mittaisiin kehityshankkeisiin.

Ohjelman myötävaikutuksella käynnistettiin ja saatiin rahoitusta kahteen EAKR-rahoitteeseen HEVI-hankkeeseen (Helsinki, Espoo, Vantaa Innovations). 2023 alussa käynnistynyt **kansainvälisten startup-yritysten Softlanding-hankkeen** tavoitteena oli lisätä laadukkaiden kansainvälisten kasvuyritysten määrää pääkaupunkiseudulla ja luoda tehokas palveluprosessi ja toimiva softlanding -malli osana elinkeinopalveluita. Softlanding-hanke, sekä saman vuoden syyskuussa alkanut **Game Hub** (Espoon pelialan klusteri) lisäävät merkittävästi Espoon houkuttelevuutta osaamisvaltaisten yritysten kotina.

Ohjelman budjetista maksettiin osittain hankkeiden omarahoitusosuuksia. Hankkeiden toteutuminen ei todennäköisesti olisi ollut mahdollista ilman ohjelman myötävaikutusta. Kumpikin hanke on edennyt menestyksekkäästi. Yrityksiä on hankkeen avustuksella saapunut Espooseen kymmenen kappaletta syyskuuhun 2024 mennessä ja uusia työpaikkoja on syntynyt 25.

Kansainvälinen innovaatioekosysteemiselvitys hyödytti Espoon kehittämistyötä pitkäaikaisesti tarjoten ideoita ja parhaita käytänteitä johtavista kasvuekosysteemeistä eri puolelta maailmaa. Selvitys avasi myös silmiä sille, että innovaatioekosysteemimme vaikuttavuudesta ei ole riittävästi tietoa. Siksi ohjelmakauden aikana käynnistettiin **espoolaisen innovaatioekosysteemin vaikuttavuusselvitys**, joka jatkuu vielä vuonna 2025. Kokonaiskuva eri toimijoista ja

6.2.2025

niiden vaikuttavuudesta tulee auttamaan kaupunkia suuntaamaan tukea niille, jotka siitä eniten hyötyvät ja pystyvät toiminnallaan viemään Espoota eteenpäin.

Välitöntä hyötyä on jo tuottanut **yhteisömanagerointiprojekti** Otaniemen innovaatioklustereiden välisen yhteistyön vahvistamiseksi. Yhteisömanagerointiin kuuluu esimerkiksi klustereiden verkottamista, tapahtumia, työpajoja sekä palveluiden ja osaamisen koordinoitua. Tavoitteena oli, että yhteisöllinen tuki tiivistää klustereiden välistä yhteistyötä ja lisää osaltaan niiden vaikuttavuutta vahvistamalla klusterien välistä tietoisuutta toisistaan ja yhteistyötä. Vuoden mittaisen projektin onnistumisena voidaan nähdä lisääntyneet ihmisten välisten kontaktit ja tuttavuudet, sekä joidenkin toimijoiden vahvistunut yhteistyö. Konkreettisenä tuloksena syntyi **innovaatioyhteisön yhteinen tapahtumakalenteri**, jota Enter Espoo on sitoutunut fasilitoimaan, sekä pilotin toimintamallin hyödyntäminen uudessa Aalto Startup Centeriin perustetussa Startup Ecosystem Coordinator -tehtävässä.

Ohjelmasta osarahoitettu **MIMIR Ambassador -ohjelma** perustettiin tukemaan ja ohjaamaan MIMIR:n kasvua ja laajentumista. MIMIR:n tavoitteena on tehdä pohjoismaista maailman parhaita tutkimuksen kaupallistamisessa opiskelijoiden johdolla. MIMIR Ambassador -ohjelmaa ei valitettavasti pystytty laajentamaan, sillä suuryritykset ovat kokeneet tutkimuksen kaupallistamisteeman tärkeäksi, mutta liian kaukaiseksi omasta tulosvastuustaan.

Innovaatiotarina on Espoon, VTT:n ja Aalto-yliopiston alulle laittama alueen yhteinen tarina, joka kertoo, miksi Espoosta syntyy innovaatioita, joita maailma tarvitsee. Tarinassa kuvataan ne erityispiirteet, jotka erottavat Espoon ja erityisesti Otaniemi-Keilaniemi-alueen muista vastaavista alueista ja innovaatioekosysteemeistä. Se sisältää myös koko yhteisön yhteiset viestit, joita kukin voi käyttää oman brändimarkkinointinsa, osaajahoukuttelunsa tai myyntinsä tukena. Toimenpiteen tarkoitus oli jalkauttaa innovaatiotarina espoolaisyrityksiin, jotta se tulisi aidosti koko yhteisön käyttöön. Tarinan jalkauttamiseksi järjestettiin aamiaistilaisuuksia, joihin kutsuttiin yritysten HR-johtoa sekä markkinointi- ja viestintäjohtoa. Tarinan viestejä ja innovaatiokulttuurin kulmakiviä käytiin yhteisesti läpi ja keskusteltiin, tuntuvatko ne relevanteilta alueen toimijoiden mielestä.

Kahden vuoden kumppanuuden Tech Nordic Advocatesin järjestämissä **Finland as Female Tech Founder Frontrunner** -ohjelmissa tavoitteena oli tukea naisyrittäjyyden kasvua varsinkin teknisillä ja deep tech -aloilla, sekä vahvistaa näiden yrittäjien ja naisjohtoisten yritysten kansainvälistymistä. Tavoitteena oli myös saada käsitys siitä, minkälainen on tilanne varsinkin kansainvälistymiseen tähtäävien kasvuhakuisten naisvetoisten yritysten tilanteesta Espoossa ja pääkaupunkiseudulla ja minkälaisilla toimenpiteillä ja palveluilla esim. Business Espoo -yrityspalveluverkosto voi heitä tukea. Tässä vaiheessa jo 14 espoolaista naisyrittäjää

6.2.2025

ja naisvetoista yritystä on päässyt Finland as Female Tech Founder Frontrunner - ohjelmiin ja määrä tulee kasvamaan selvästi.

2.3 Hyötytavoite 3: Espoossa työ ja tekijät kohtaavat

Tavoitteena oli kaikkien työkäisten mukana pysyminen yhteiskunnassa ja työelämässä, kuten myös se, että yritykset ja kaupunki löytävät tarpeitaan vastaavaa työvoimaa. Tavoitteena oli löytää vaikuttavia keinoja osaavan työvoiman saatavuuteen, työttömyyden laskemiseen ja työllisyysasteen nostamiseen.

Hyötytavoitteen alla toteutui kaksi projektia. Vähäistä määrää selittää se, että kaupungilla oli samaan aikaan käynnissä oma TE-ohjelma, jossa valmisteltiin TE-palvelujen järjestämisvastuun siirto kaupungille.

Elinvoimainen Espoo -ohjelman kärkiprojekti hyötytavoitteen osalta oli **Asiakkaan ääni -projekti**, jossa työllisyyspalveluiden asiakaslähtöisyyttä kehitettiin palvelumuotoilun keinoin yhdessä asiakkaiden ja henkilöstön kanssa. Asiakaslähtöisyyden tunnistetut elementit olivat palvelun selkeys, osuvuus, tehokkuus ja tavoitettavuus. Asiakaskokemuksen kehittämisen lisäksi projektissa luotiin malli asiakaslähtöiselle kehittämiselle. Malliin sisältyi:

- asiakaskokemuksen jatkuva ja oikea-aikainen mittaaminen
- kehittämisen vuosikello
- kohderyhminä henkilöasiakkaat sekä työnantajat ja kumppanit.
- valikoiduissa asiointipisteissä käyttöön otettu palautejärjestelmä ja kysely kaikille asiakkaille määritellyissä asiakaspolun vaiheissa.

Projektin ansiosta uudelle työllisyysalueelle syntyi osallistava toimintatapa asiakaskokemuksen mittaamiseen ja kehittämiseen. Kyseessä oli myös ensimmäinen kerta, kun työllisyyspalveluissa hyödynnettiin asiakaskokemusta näin laajasti toimintatapojen ja palvelutarjoaman kehittämisessä entistä vaikuttavimmaksi.

Nuorten työllisyyttä edistävät toimenpiteet yhdeltä luukulta -projektissa tarkasteltiin nuorten työllistymisen kokonaisuutta suhteessa käynnissä oleviin rakenteellisiin muutoksiin. Näitä olivat sote-, TE-uudistus, kotoutumisen uudistus sekä oppivelvollisuuden laajentumiseen liittyvä kuntien ohjaus- ja neuvontavelvoite. Tavoitteena oli valmistautua muutoksiin, rakentaa yhteistyötä ja edellytyksiä kokonaisvaltaiselle nuorten työllistymistä edistävälle toiminnalle.

Toimintaympäristön muutoksissa ja muun muassa lainsäädännön tarkentuessa projektissa paneuduttiin osa-alue kerrallaan. Alussa panostettiin nuorisotoimen ja työllisyyspalveluiden yhteistyön rakenteisiin, sillä TE-uudistuksen lainsäädännössä muutoksen kohteena oli myös 16§ ohjaamon kaltainen toiminta. Tämän tuloksena perustettiin poikkihallinnollinen projektiryhmä yhteistyössä Ohjaamotalon kanssa.

6.2.2025

Työskentelyn ja uudistuksen edetessä toiminnan painopistettä siirrettiin ennakoivana työhön ja oppilaitos- ja työnantajayhteistyöhön yhdessä verkoston kanssa.

2.4 Hyötytavoite 4: Kaupungin palvelut yrityksille paranevat

Tavoitteena oli, että yritykset saavat kaupungilta korkealaatuista palvelua tarpeisiinsa, että yritysmyönteisyys näkyy Espoon päätöksenteossa ja että yrittämisen edellytyksiä huomioidaan kaupungin toimialojen suunnittelussa. Kehitysohjelma tavoitteena oli siis viedä elinvoimanäkökulmaa laajasti kaupungin toimintoihin ja lisätä kaupungin yritys- ja yrittäjämyönteisyyttä. Kehittämistä tehtiin yhteistyössä kaupungin toimijoiden, yritysten ja yrittäjien sekä muiden sidosryhmien kanssa.

Kauaskantoisena vaikutuksena tulee koko kaupungin toiminnassa näkymään **Elinkeino- ja työllisyyspoliittisen painopisteet** -projektin tuotokset. Painopisteiden määrittäminen loi perustan tulevaisuuden työlle, uusien työpaikkojen synnylle, kasvulle, tuottavuudelle, investoinneille, työperäiselle maahanmuutolle, osaamiselle ja korkean osaamisen alojen vahvistumiselle Espoossa.

Projektin tavoitteena oli laatia Espoo-tarinan elinkeino- ja työllisyystavoitteiden toteutukselle suunnitelma, joka mahdollistaa tietoon pohjautuvien valintojen tekemisen, resurssien viisaan kohdentamisen ja eri toimijoiden yhteen tuomisen yhteisten tavoitteiden edistämiseksi. Tavoitteessa onnistuttiin, sillä painopisteet edistivät huomattavasti elinkeino- ja työllisyyspalvelujen strategista työskentelyä ja toiminnan fokuointia. Lisäksi ne ovat luoneet foorumin vuoropuhelulle eri toimialojen ja kumppaneiden kanssa.

Pitkälle tulevaisuuteen ulottui myös työ kaupunkitasoisen CRM-yritysassiakasjärjestelmän rakentamiseksi. Ohjelman tuella tehtiin **CRM-esiselvitys** ja tuotettiin ehdotus asiakastiedon hallinnan mallista ja järjestelmäratkaisusta, jolla varmistettaisiin tiedon sujuva tallennus ja käyttö koko asiakkuuden elinkaaren ajalle. Ratkaisuehdotuksessa tutkittiin myös mahdollisten lyhyen aikavälin ratkaisujen hyötyjä, vaikkakaan itse järjestelmähankinta ei todennäköisesti toteudu lähivuosina koko kaupunkitasolla.

Selvityksen tuloksia on hyödynnetty, kun on lähdetty jatkokehittämään yritys-CRM-ratkaisua olemassa olevien Power Apps -sovellutusten pohjalta elinkeinoyksikön ja työllisyyden tulosityksikön tarpeisiin. Vuonna 2025 alussa käyttöönotetun uuden järjestelmän tavoitteena on parantaa yritysasiakashallintaa ja palvelutarpeiden jakoa koko Business Espoo verkoston kesken.

6.2.2025

2.5 Muut tulokset

Jokainen ohjelman toimenpide ja projekti toteutettiin joko poikkihallinnollisena yhteistyönä tai/ja yhteistyönä kaupunkiorganisaation ulkoisten kumppaneiden kanssa. Kumppanien kanssa tehtävä yhteistyö ja ulkoisten resurssien hyödyntäminen on ollut kaikissa hankkeissa laaja-alaista ja merkittävää. Näin kehittämistyön tuotokset voivat merkittävässä määrin vaikuttaa varsinaisten hyötytavoitteiden toteutumiseen, vaikka hyötytavoitteiden laajuuden vuoksi kytkös ei aina ole ollut aivan suora.

Keskeisessä roolissa on ollut kaupunkikonsernin muiden osien sitoutuminen verkostomaisten hankkeiden toteutumiseen sekä erityisesti hankkeiden riittävä henkilöresursointi. Oman työn ohella ylimääräisenä, resursoimattomana työnä tehty kehittäminen ei riitä tavoitteiden saavuttamiseen.

Espoon kaikkea kehittämistä ohjaa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteet. Palvelujen tasa-arvo ei välttämättä toteudu tarjoamalla samoja palveluja kaikille, vaan se voi toteutua esimerkiksi tarjoamalla esimerkiksi vieraskielisten yrittäjyysneuvontaa tai maahanmuuttajanaisten ja osatyökykyisten työllistymisen tukemista. Ohjelmatyössä on edistetty Espoo-tarinaa toimimalla avoimesti, oikeudenmukaisesti, tasa-arvoisesti, yhdenvertaisesti, inhimillisesti ja suvaitsevaisesti yhteisessä kansainvälisessä kaupungissamme.

Espoo on sitoutunut YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden toteuttamiseen. Myös Elinvoimainen Espoo -kehitysohjelmassa määritettiin keskeisimmät YK:n kestävän kehityksen SDG-tavoitteet, joita kehitysohjelma edistää. Yhtymäkohtia tunnistettiin useisiin SDG-tavoitteisiin, joista keskeisin oli tavoite numero 8.

- Tavoite 8 – Ihmisarvoista työtä ja talouskasvua. Tavoitteessa pyritään edistämään pitkäkestoista, osallistavaa ja kestävää taloudellista kasvua sekä tuottavaa ja ihmisarvoista työllisyyttä kaikille.
- Tavoite 4 – Hyvä koulutus.
- Tavoite 9 – Kestävä teollisuutta, innovaatioita ja infrastruktuureja.
- Tavoite 17 – Yhteistyö ja kumppanuus. Tämä on edellytys kaikelle menestykselle verkostoihin nojaavalle ohjelmatyölle.

Ohjausryhmälle järjestettiin koulutusta kestävän kehityksen periaatteista. Lisäksi projektien käynnistyspäätöksien yhteydessä projekteja ja toimenpiteitä tarkasteltiin suhteessa kestävän kehityksen tavoitteisiin.

Kehitysohjelma tuki osaltaan Taloudellisesti Kestävä Espoo -tuottavuus ja sopeutusohjelman (TakE) tavoitteiden toteutumista. Erityisesti työllisyyden vahvistaminen auttaa kaupungin talouden tasapainottamista.

6.2.2025

3 Johtopäätökset ohjelman onnistumisesta ja keskeiset opit

Ohjelman myöntämällä avustuksilla ja ohjelman kautta toteutetuilla palveluhankinnoilla on mahdollistettu lukuisia Espoon elinvoimaa lisääviä projekteja ja toimenpiteitä, jotka olisivat muuten suurelta osin jääneet toteuttamatta.

Voidaan sanoa, että ohjelmaan sijoitetut suhteellisen pienet investoinnit ovat tuottaneet suuret hyödyt, vaikka niiden mittaaminen onkin osin vaikeaa lyhyellä tähtämellä. Erityisenä onnistumisena voidaan nähdä kahden ulkoisen rahoitteisen hankkeen käynnistyminen ohjelman tuella, joista Espoon elinvoima hyötyy vielä ohjelman päättymisen jälkeenkin. Koko Espoon innovaatioekosysteemiä auttoi koronapandemian aiheuttamasta eristäytymisestä ulos ohjelman tuella toiminut yhteisömanageri. Tästä saatujen hyvien kokemusten perusteella Aalto-yliopisto oli valmis investoimaan vastaavaan toimintaan.

Ohjelmatyön linjauksena oli, että ei tehdä kehittämistä, jonka laajuus tai näkökulma rajautuvat kaupungin yhden yksittäisen yksikön sisälle. Lisäksi kehitysohjelman projektien ja toimenpiteiden tuli olla poikkihallinnollisia. Tässä onnistuttiin useimmiten, vaikkakin elinkeinopalvelut oli aktiivisin projektien ja toimenpiteiden käynnistäjä. Elinvoiman tulosalueen ulkopuolelta ei juurikaan tullut aloitteita projektien ja toimenpiteiden käynnistämiseksi, mikä toki on luonnollista ohjelman tavoitteisiin ja painotuksiin peilaten. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, etteikö poikkihallinnollisuutta ja laaja-alaista yhteistyötä olisi tapahtunut. On kuitenkin todennäköistä, että potentiaalista vaikuttavuutta jää realisoimatta ohuen ohjelmaresursoinnin ja hauraiden tulosityksikkökytkentöjen vuoksi.

Kykyä johtaa yhteistyöverkostoa ja jatkuvaa muutosta on kehitetty yhdessä kumppaneiden kanssa. Viestinnän oikea-aikaisuus, selkeys sekä avoimuus tukevat luottamuksen syntymistä ja lisäävät ohjelmatyön onnistumisen edellytyksiä. Luottamuksen ja sitoutumisen kannalta on tärkeää pitää ohjelmassa tehtävä työ siinä määrin erillisenä linjatyöstä, että ei tehdä päällekkäistä työtä, vaan ohjelman kautta toteutetut selvitykset, kokeilut ja yhteistyömallit tukevat linjatyötä.

Elinvoimainen Espoo -kehitysohjelman ohjausryhmä on käytyjen keskustelujen, ja projekti- ja ohjelmatoimiston tekemän arviointikyselyn mukaan olleet hyvin tyytyväisiä ohjelmatyöhön ja sen rooliin Espoo-tarinan toteuttamisessa. Henki ohjausryhmässä on ollut hyvä ja innostunut alusta lähtien ja erityisesti luottamushenkilöiden aktiivisuus on ollut ihailtavaa. Viranhaltijoiden ja asiantuntijajäsenien osallistuminen on taas jossain määrin kärsinyt päällekkäisten kokousten vuoksi.

Yhteistyö luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden välillä on nähty edistyvän ohjelmatyön kautta, samoin kuin yhteinen oppiminen kaupungin kehittämisestä. Tyytyväisyyden taustalla on ollut varmasti myös se, että ohjausryhmällä on ollut

6.2.2025

keskeinen rooli ohjelmatason suunnittelussa, projektien ja toimenpiteiden priorisoinnissa ja käynnistämisessä. Ohjausryhmän aito osallistaminen ohjelmatyöhön oli avain onnistumiseen. Sidosryhmille viestimisessä ohjausryhmän osuus olisi voinut olla vahvempi.

4 Jatkonäkymiä ja kehitysideoita ohjelman kohdealueella

Kehitysohjelman aikana koettiin suuria muutoksia, näistä merkittävimpinä koronapandemia sekä edelleen jatkuva Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan.

Ohjelmakaudella toteutui useita uudistuksia, jotka muuttivat kaupungin tehtäviä ja tulevat kasvattamaan elinvoimatyön painoarvoa. Sote-palvelut siirtyivät hyvinvointialueille vuoden 2023 alussa ja TE-palvelut ja kotoutumispalvelut siirtyivät kunnille vuoden 2025 alussa. Nämä uudistukset muuttavat merkittävästi kaupungin palvelurakennetta ja tulopohjaa luoden uusia yhdyspinta- ja yhteistyörakenteita ja tarpeita. Kuntaliitto onkin arvioinut, että vuonna 2024 jopa 10 prosenttia kunnan nettokäyttökustannuksista liittyy työ- ja elinkeinopalveluihin.

Espoon kannalta keskeistä on ratkaista kohtaanto-ongelma. Työ- ja elinkeinoministeriö arvioi jo vuonna 2019, että Suomessa jäi syntymättä 65 000 työpaikkaa siksi, ettei niihin löytynyt osaavia tekijöitä. Myös Espoossa on sekä voimakkaasti kasvavia aloja ja yrityksiä, joiden kasvun este on osaavan henkilöstön puute, ja asukkaita, joiden osaamiselle ei vaikuta olevan työmarkkinoilla kysyntää. Yhteistyössä yritysten ja koulutuksentarjoajien kanssa on löydettävä toisaalta keinoja päivittää työnhakijoiden osaamista vastaamaan yritysten tämän hetken tarpeita, ja toisaalta varautua koulutusratkaisuin tuottamaan keskeistä osaamista työnhakijoille. Lisäksi on huomioitava työperäinen maahanmuutto, joka tulee kasvamaan.

Ohjelmakauteen sijoittui kaksi organisaatiouudistusta kaupungin organisaatiossa. Ohjelmakauden alkaessa perustettiin elinvoiman tulosalue sisältäen elinkeinon ja työllisyyden, kulttuurin sekä liikunnan ja urheilun. Uuden tulosalueen tavoitteena on kehittää kaupungin elinvoimaa edistävien toimintojen johtamista ja luoda uusia synergioita vahvistamalla kulttuurin ja liikunnan roolia Espoon elinvoiman rakentajina sekä Espoo-tarinan toimeenpanoa elinvoima- ja kilpailukykytavoitteissa. Elinvoiman tulosalue on lisännyt synergioita ja hyötyä koko kaupungin toiminnan kehittämiseksi. Tulevankin valtuustokauden aikana tätä työtä kannattaa jatkaa ja mahdollinen uusi elinvoimaohjelma voi jatkaa elinvoiman teemojen yhteen nivomista asukkaidemme ja asiakkaidemme parhaaksi.

Poikkihallinnollisuus ei toteudu pelkällä organisaatiomuutoksella, ja kehittämispanostus tulosalueen toiminnan tiivistämiseksi tukisi yhteistä tekemistä tulosalueen yksiköiden välillä. Kaikilla yksiköillä on myös huomattava määrä ulkoisia

6.2.2025

sidosryhmiä, joita voitaisiin ohjelmatyön kautta sitouttaa entistä parempaan yhteistyöhön kaupungin kanssa.

Toinen merkittävä organisaatiouudistus ajoittui ohjelmakauden loppuun, kun elinkeino ja työllisyys erkanivat omiksi tulosyksiköikseen osana TE-uudistusta vuoden 2025 alussa, jatkaen kuitenkin molemmat edelleen osana elinvoiman tulosaluetta. Samalla maahanmuuttajien neuvonta- ja ohjauspalvelut sekä kansainvälisyys ja maahanmuutto palasivat osaksi elinkeinopalveluita. Elinkeinolla ja työllisyydellä on melko pitkä yhteinen menneisyys, joten espooalaisten yritysten ja työnantajien kannalta riski toiminnan siiloutumiselle näyttää varsin pieneltä. Ja ovathan rekrytointipalvelut olleet elinkeinopalveluiden koordinoiman Business Espoo -yrityspalveluverkoston keskiössä jo useamman vuoden ajan.

Valtiovarainministeriö on tuoreessa Suomen taloudellisessa katsauksessaan arvioinut, että pitkän heikon talouden suhdanteen jälkeen talous kääntyy hienoiseen talouden kasvuun alkuvuoden 2025 aikana. Suomen viennin kasvu vauhdittuu, mutta odotettua hitaammin, sillä euroalueen vaimea talouskasvu jarruttaa erityisesti tavaraviennin kysyntää. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku kääntävät sekä kulutuksen että investoinnit kasvuun. Ohjelman mittareissa tämä näkyy esimerkiksi siinä, että ohjelman aikana espooalaisten työttömien osuus työvoimasta on nyt 10,9 prosenttia, kun se ohjelman alkaessa oli 9,4 prosenttia ollen alimmillaan vuoden 2022 lopussa 8,1 prosenttia.

Kevään 2025 vaaleissa valittava uusi valtuusto laatii uuden kaupunkistrategian ja päättää tulevista poikkihallinnollisista kehitysohjelmista. Elinvoimainen Espoo -kehitysohjelman tuella laaditut Elinkeino ja työllisyyspoliittiset painopisteet linjaavat aihealueen kehitystyötä pitkälle tulevaisuuteen, joten aihepiirin kehittämiseen on aiempaa selkeämpi suunta, mikä tukee myös mahdollisen uuden ohjelman suunnittelua ja toteutusta.

Yhteystiedot

Espoon kaupunki
Maarit Viik-Kajander
Ohjelmapäällikkö
maarit.viik-kajander@espoo.fi

6.2.2025

Liitteet

Liite 1 Ohjelman projektit ja toimenpiteet

Projektin/ toimenpiteen nimi	Hyötytavoite, johon liittyy	Lyhyt kuvaus tuotoksista/tuloksista	Keskeiset toimijat ja kumppanit	Kustannukset Espoolle euroa (ilman kaupungin sisäisen työn osuutta)
Kupla-klubi	1	Kansainvälinen kohtaamis- ja tapahtumaklubikonsepti	Helsinki Urban Art ry, Talent Espoo, Kulttuuripalvelut, Tapahtumien yhteisöllinen Espoo - kehitysohjelma	30 000
Kielittuettu rekrytointi	1	Kielittuettu rekrytointiprosessi ja S2-tuki työpaikalla. Osaamisen tunnistamisen tekoälyä hyödyntävä työkalu	Talent Espoo, Herizon ry	53 000 (3 projektia)
Yhteisömanagerointi	2	Espoon innovaatioekosysteemin yhteistyötä ja toistensa tuntemista lisäävä yhteistyö	Crazy Town oy, Aalto-yliopisto, Elinkeinoyksikkö	59 501
Innovaatioekosysteemi-selvitys	2	Kansainvälinen innovaatioekosysteemiselvitys siitä, miten Espoo vertautuu vertailukaupunkeihin ja Best practices	Innolink oy, elinkeinoyksikkö, elinvoimajohtaja	32 490
Espoon innovaatiotarinan jalkauttaminen	2	Innovaatiotarinan jalkauttaminen osaksi kaupungin omaa toimintaa, alueen yrityksiä ja muita yhteisöjä. Toimenpiteinä olivat viestinnän suunnittelu, viestintätoimenpiteet ja tapahtumat.	Miltton oy, Elinkeinoyksikkö, Elinvoimajohtaja	16 500
Startup softlanding hanke	2	Ulkomaalaisten startup-yritysten tukeminen Suomeen saapuessa. Palvelumalli ja konkreettiset palvelut	Lyppe-hanke (Helsinki, Espoo, Vantaa), Elinkeinopalvelut	64 000

6.2.2025

Projektin/ toimenpiteen nimi	Hyötytavoite, johon liittyy	Lyhyt kuvaus tuotoksista/tuloksista	Keskeiset toimijat ja kumppanit	Kustannukset Espoolle euroa (ilman kaupungin sisäisen työn osuutta)
Espoo Game Hub	2	Kiihdyttämö, joka kokoaa ympärilleen toimijoita, yhteisöä ja tapahtumia, jotka tukevat ja auttavat peliyrittäjyyttä kasvuun	Pelialan yritykset ja oppilaitokset, elinkeinoyksikkö	64 000
Female Tech Founders Frontrunner	2	Kahden vuoden kumppanuus Finland as Female Tech Founder Frontrunner ohjelmissa, joissa tuetaan naisyrittäjyyden kasvua varsinkin teknisillä ja deep tech aloilla, sekä vahvistaa näiden yrittäjien ja naisjohtoisten yritysten kansainvälistymistä.	Tech Nordic Advocates, elinkeinoyksikkö	70 000
MIMIR Ambassador	2	Opiskelijoiden deep tech -yrittäjyyden tukeminen ja sitä kautta edistää kestävä kehityksen tavoitteita laajemmin yhteiskunnassa.	MIMIR Fellows, elinvoimajohtaja	15 000
Innovaatioekosysteemin vaikuttavuustutkimus	2	Tutkimus toi paremman kokonaiskuvan eri toimijoista ja niiden vaikuttavuudesta. Se auttaa kaupunkia suuntaamaan tukea niille, jotka siitä eniten hyötyvät ja pystyvät toiminnallaan viemään Espoota eteenpäin	Spinverse oy, Elinkeinoyksikkö	25 000
Asiakaslähtöiset ja kehittyvät työllisyyspalvelut palvelumuotoilun keinoin	3	Asiakasosallisuutta lisäävä palvelumuotoiluprojekti työllisyyspalveluiden saavutettavuuden parantamiseksi	Työllisyyspalvelut	32 000
Nuorten työllisyyttä edistävät monialaiset palvelut	3	Nuorten matalan kynnyksen työllistymistä edistävän monialaisen tuen yhteispalvelun rakentaminen	Työllisyyspalvelut, Espoon Ohjaamotalo	ei rahoitusta

6.2.2025

Projektin/ toimenpiteen nimi	Hyötytavoite, johon liittyy	Lyhyt kuvaus tuotoksista/tuloksista	Keskeiset toimijat ja kumppanit	Kustannukset Espoolle euroa (ilman kaupungin sisäisen työn osuutta)
Yritysassiakas-CRM tarvekartoitus	4	Esiselvitys ja ratkaisuehdotus asiakastiedon hallinnan mallista ja järjestelmäratkaisusta, jolla varmistetaan tiedon sujuva tallennus ja käyttö koko asiakkuuden elinkaaren ajalle.	Gofore oy, Elinkeinoyksikkö	30 000
Elinkeino- ja työllisyyspoliittisten painopisteiden valmistelu	4	Painopisteiden määrittäminen loi perustan tulevaisuuden työlle, uusien työpaikkojen synnylle, kasvulle, tuottavuudelle, investoinneille, työperäiselle maahanmuutolle, osaamiselle ja korkean osaamisen alojen vahvistumiselle Espoossa.	KPMG oy, elinkeinoyksikkö, koko kaupunkiorganisaatio	30 000

6.2.2025

Liite 2. Hyötytavoitteiden mittarit

Hyötytavoite	Mittari(t) toteutumisen arvioimiseksi	Lisätietoja (esim. tietolähde)	Mittarin lähtöarvo (jos ei ole saatavilla, viimeisin tieto ja sen ajankohta)	Tilanne 30.12.2022	Tilanne 31.7.2023	Tilanne 30.12.2024	Mittarin tavoitearvo ohjelman päättyessä (2025 alussa)
Hyötytavoite 1: Paras paikka osaajille - asuvat, viihtyvät ja pysyvät perheineen Espoossa	Työperäiset oleskeluluvut (lukumäärä)	Migri	ei otettu tätä mittaria käyttöön, koska Migrin mukaan tieto on liian				
	Ulkomaalaistaustaiset johtajat, erityisasian-tuntijat ja asiantuntijat (lukumäärä)	Tilastokeskus (Koto-tietokanta)	8741 (2019)	9563 (2020)	9563 (2020)	12713 (2022)	12 000
Hyötytavoite 2: Paras paikka yrittää - Espoon houkuttelevuus osaamisvaltaisten yritysten kotina kasvaa	Suhdannekehitys (yritystyöpaikkojen määrä) korkean osaamisen toimialoilla	Tilastokeskus	39 000	39 300 (5/2022 tilanne)	39 400 (5/2023 tilanne)	39 300 (5/2024 tilanne)	42 000
Hyötytavoite 3: Espoossa työ ja tekijät kohtaavat	Työttömien osuus työvoimasta (%), nuoret alle 25-v (%), ulkomaalaiset (%)	Työ- ja elinkeinoministeriö.	9,4 %, 9,3 %, 21,2 % (31.12.2021)	8,1%, 7,3%, 19,4% (30.11.2022)	9,2 %, 9,6%, 20,9% (30.6.2023)	10,9 %, 9,9 %, 20,4% (30.11.2024)	
	Yritysten kokemat rekrytointihaasteet (kuinka moni yritys kokee, että sopivaa)	Espoo yritysten toimintaympäristönä - tutkimus	43 % (Espoo yritysten toimintaympäristönä 2021 - tutkimus)	48 %	48% (Espoo yritysten toimintaympäristönä 2022 - tutkimus)	41% (Espoo yritysten toimintaympäristönä 2024 tutkimus)	38 %
Hyötytavoite 4: Kaupungin palvelut yrityksille paranevat	espoolaisten yritysten näkemys Espoon yritysilmastosta	Espoo yritysten toimintaympäristönä - tutkimus	3,58/5 (Espoo yritysten toimintaympäristönä 2021 - tutkimus)	3,45/5	3,45/5 (Espoo yritysten toimintaympäristönä 2022 - tutkimus)	3,62/5 (Espoo yritysten toimintaympäristönä 2024 tutkimus)	3,9/5
	Mielikuva toimitilojen saatavuudesta	Espoo yritysten toimintaympäristönä - tutkimus	3,33/5 (Espoo yritysten toimintaympäristönä 2021 - tutkimus)	3,34/5	3,34/5 (Espoo yritysten toimintaympäristönä 2022 - tutkimus)	3,72 (Espoo yritysten toimintaympäristönä 2024 - tutkimus)	3,7/5